

KRISTOVA MISIA

Téma 2

ČO UROBIL KRISTUS, ABY NAPLNIL BOŽÍ PLÁN?

Prehľad

V tejto téme preskúmate, prečo Boh Otec poslal svojho Syna Ježiša Krista na svet, aby zomrel na kríži, a ako toto dielo vykúpenia víťazí nad katastrofálnymi následkami hriechu v životoch ľudí. Taktiež objavíte, ako je Kristova smrť a vzkriesenie základom pre definitívne nastolenie Božej vlády.

Ciele

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Hlbšie pochopiť beznádejný stav hriešnych ľudských bytostí oddelených od Boha.
- Porozumieť, čo Boh urobil pre to, aby ich zachránil, a prečo.
- Hlbšie pochopiť, prečo je Kristovo dielo vykúpenia vrcholnou udalosťou pri nastolení Božej vlády.
- Uvažovať o tom, ako Kristova vykupujúca moc zmenila ich životy.

Možné výsledky

Zboroví vedúci:

- Budú vedieť vysvetliť beznádejnú situáciu hriešnych bytostí oddelených od Boha.
- Budú vedieť vysvetliť, čo Boh urobil, aby ich zachránil a prečo.
- Preskúmajú, ako vyučovať o Kristovej smrti tak, aby to viedlo k uctievaniu a zmenenému životu.
- Popíšu spôsoby, ktorými Kristova vykupujúca moc zmenila ich životy.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

V Téme 1 sme skúmali myšlienku Božej vlády: ako Boh uplatňuje svoju právoplatnú autoritu nad celým svojim stvorením. Mohli by ste si myslieť, že už k tomu nie je veľmi čo dodať. Boh povie: „Vyskoč!“ a každý sa opýta: „Ako vysoko?“ Však?

Ako viete, takto to nefunguje. V skutočnosti od začiatku pôsobí vo svete moc, ktorá na každom kroku odporuje nastoleniu Božej vlády. Veľmi dlho Božia vláda vyzerala ako cisárove nové šaty. Možno urobila dojem na nebeských dvoranov, ale na zemi, kde vládla opozícia, to celé vyzeralo skôr len ako teória. Ľudia, ktorých Boh stvoril, aby „oslavovali Boha a večne sa z Neho radovali“, ako je to sformulované vo Westminsterском katechizme, v skutočnosti žili svoje životy v otroctve tyranského uzurpátora a ani zďaleka sa z toho neradovali. Strach, choroby, útlak a smrť boli heslami uzurpátorovej vlády. Božia vláda vyzerala ako kozmický vtip.

Je veľkolepá myšlienka Božej vlády len svetielkom nádeje, len tenká nitka práve mimo dosah sveta, ktorý sa ponára hlbšie a hlbšie do močariska skazy? Naozaj Bohu záleží na ľuďoch, ktorých stvoril, na ľuďoch, ktorí sa dusia pod zdrvujúcou váhou hriechu a smrti? Majú z jeho vlády vôbec niečo?

Výroky

*(Výroky sú vyjadrenia, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia od-
rážať biblickú múdrosť.)*

„Križ sa nedá poraziť... Pretože križ je Porážka.“

-G.K. Chesterton, *The Ball and the Cross*

„Kristus je pre nás práve tým, čím je pre nás jeho križ.... Nerozumiete Kristovi,
kým nerozumiete jeho križu.“

- P.T.Forsyth, *The Cruciality of the Cross*

„Žiadne slovo v slovníku kresťana si nezaslúži väčšiu úctu ako *Vykupiteľ*.“

- Everett Harrison, *Evangelical Dictionary of Biblical Theology*

„Golgota je pre teológov východiskom pre pochopenie skrytej prítomnosti Boha
v jeho svete a jeho cirkvi.“

- Alister McGrath, *Luther's Theology of the Cross*

Nikdy toho nebude priveľa ani to nebude prisilné, keď hľadajúcej duši povieme,
že jej jediná nádej záchranu spočíva v Pánovi Ježišovi Kristovi. Spočíva úplne
v ňom a jedine v ňom.

- C.H. Spurgeon, *Around the Wicket Gate*

Príklady zo života

Henrieta

Henrieta udrela pästou do stola tak silno, až lyžičky na podnosoch nadskočili. Anna, s vyvalenými očami a ústami dokorán, tiež nadskočila. Ešte nikdy nevidela Henrietu takto reagovať, hoci kamarátkami boli už pár rokov. Henrieta vlastne začala prejavovať mierny záujem o Anninu vieru, dokonca s ňou raz za čas išla na boho-

služby. A Anna ani nepovedala nič veľmi dráždivé. Henrieta len spomenula, že za posledných pár mesiacov mala problémy platiť nájom a Anna jej povedala o tom, ako niekoľkokrát v minulosti tiež netušila, kde na nájom vziať peniaze a ako Ježiš úžasnými spôsobmi vypočul jej modlitby. Ale teraz akoby v Henriete niečo povolilo. Anna čakala, kým Henrieta šmátrala po cigaretách a s trasúcimi prstami sa pokúšala jednu si zapáliť. Medzitým sa popálila, šmarila zapaľovač na stôl a so zúrivosťou v modrých očiach nahlas zanaďavala.

„Nehovor mi, že Ježiš vypočúva modlitby.“ Henrieta vyslovila každé slovo s dôrazom. „Zvykla som sa modliť. Prosila som Boha, aby zachránil moje prvé dieťa, ale zomrelo niekoľko hodín po svojom prvom nádychu. To bolo pred dvadsiatimi rokmi. Stále za ním smútim. Prosila som Boha, aby zachránil moje manželstvo. Čo sa stalo? Fero si našiel dvadsaťročnú sekretárku, pri ktorej sa znova cíti mladý. Modlila som sa, aby aspoň platil alimenty, kým sa Janka osamostatní. Už mesiace som nevidela ani cent. Janka sa so mnou nerozpráva, pretože sa mi nepáči jej priateľ – som si istá, že predáva drogy – a mám podozrenie, že Janka je tehotná a nechce mi to povedať. Doktor mi hovorí, že bolesť kĺbov je artritída a že sa nedá vyliečiť. Mám 45, takže moja perspektíva je zhruba štyridsať rokov bolesti. Moje zamestnanie, naopak, perspektívu nemá. Ak príde ďalšia finančná kríza, je po mne. Prepáč, Anna, ale naposledy som sa s Ježišom stretla dávno v nedeľnej škole. Vlastne mi tvoj Ježiš dosť pripomína Fera: pekné slová, veľké sľuby, ale keď ho potrebuješ, je dávno preč!“ Miestnosť sa ponorila do ticha. Hodiny akoby odbíjali len hodiny, nie sekundy. Anna netušila, čo povedať. Napokon, čo obe prekvapilo, sa načiahla po zapaľovač, nemotorne ním škrtla a zapálila Henriete cigaretu. Anne sa to nezdalo celkom v poriadku, ale bolo to určite lepšie, ako keby niečo začala hovoriť.

Henrieta s silno potiahla a vyfúkla dym k stropu.
„Vďaka,“ povedala.

Henrich

Henrich si zachmúrene strčil recept do vrecka, keď vyšiel zo štátnej kliniky so svojou dcérou po boku. Ako kráčal, na kopci vedľa mesta videl svoju malú farmu. Každým dňom mohla prísť banka a zhabať ju. Dva roky zlej úrody a prepad cien kávy ho dostali do hlbokých dlhov. Priamo pred sebou videl, ako sa k nemu blíži Karolova limuzína – Mercedes. Karol a on na týchto uliciach ako chlapci hrávali futbal a Karolov otec bol tiež farmár, ale pred niekoľkými rokmi Karol prešiel z kávy na lukratívnejší biznis – kokaín. Vlastne sa nedávno ponúkol, že kúpi Henrichovu parcelu a za jej spravovanie mu bude platiť neuveriteľné peniaze. Ale Henrich odmietol. Počul o programe podporovanom OSN, ktorý mal pomôcť poctivým farmárom, ako bol on, aby neskrachovali, ale keď sa o to viac zaujímal, rýchlo si uvedomil, že peniaze putujú do vreciek Karola a jeho skorumpovaných priateľov z miestnej samosprávy. Opäť sa v ňom prebudil bezmocný hnev, ktorý bol v poslednej dobe jeho najbližším spoločníkom.

Zrazu sa jeho dcéra, ktorá musela bežať, aby mu stačila, potkla a spadla vedľa neho. „Oci, prosím, nie tak rýchlo,“ prosila. „Prepáč, Mária.“ Henrich sa zohol a pomohol jej vstať. „Chyť ma za ruku.“ Vzal jej tenké prsty do svojich a pozrel sa do jej tmavých, okrúhlych očí. Bude krásna ako jej matka... ak sa dožije dospelosti. Pre Henricha bolo ťažké prijať správy, ktoré práve počul. Máriina tuberkulóza znova prepukla. Prvé, druhé i tretie antibiotiká najprv dobre zaberali, ale doktor mu povedal, že Máriina choroba si vyvinula odolnosť voči každej bežnej metóde liečby a že Mária potrebuje novšie, syntetické lieky, ktoré jej práve predpísal. Henrich sa až zatackal, keď mu doktor oznámil sumu. Odkiaľ vezme toľké peniaze? Máriina choroba ho už stála veľa. Mercedes zastavil pred nimi. Zadné dymové okno sa spustilo a za ním sa

ukázala Karolova tvár s hrubou cigarou v jeho obrovskom úškrne. „Henrich,“ povedal, „počul som, že máš problémy s bankou. Prečo mi nedovoliš, aby som ti pomohol? Veď sme priatelia, nie? Prečo privádzaš svoju rodinu na mizinu? Znamenajú pre teba tvoje čestné zásady tak veľa?“

Henrich cítil, ako sa mu dcéra zavesila na roztrhaný kabát. „Bože, zmiluj sa nadou mnou,“ povzdychol si Henrich, keď prechádzal cez cestu k čakajúcej limuzíne.

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklady zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSM **Čo o tejto téme hovorí Biblia?**

- Potom, ako sa zamyslíte nad uvedenými oddielmi, odpovedzte na každú otázku niekoľkými vetami.

Aká je situácia ľudstva oddeleného od Boha?
(Rimanom 1:18-32; Rimanom 3:9-20; pozri tiež 1Jánova 5:19)

Ako Kristovo dielo spôsobuje zmenu v situácii ľudstva?
(2Kor 5:14-21; Kol 2:11-15; pozri tiež Gal 1:4; Heb 2:14)

Prečo Boh obetoval svojho Syna kvôli nášmu spaseniu?
(Rimanom 5:1-8; 8:31-39; pozri tiež Ján 3:16; Galatanom 2:20)

Ako súvisí Kristovo dielo vykúpenia s nastolením Božej vlády?
(Kolosanom 1:13-22; 1Korinťanom 15:20-28; pozri tiež Zjavenie 11:15)

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

„Križ a víťazstvo nad zlom,“ John R.W. Stott.

Úryvok z 9. kapitoly knihy *The Cross of Christ*, str. 227-228, 231-236. Copyright © 1986 John R. W. Stott. V origináli použité s dovolením InterVarsity Press, Downers Grove, IL. Všetky práva vyhradené.

„Niekoľko záverečných pozorovaní a dôsledkov,“ Andreas J. Köstenberger a Peter T. O'Brien.

Úryvok z 10. kapitoly knihy *Salvation to the Ends of the Earth: A Biblical Theology of Mission*, s. 262-264. Copyright © 2001 Andreas J. Köstenberger a Peter T. O'Brien. V origináli použité s dovolením InterVarsity Press, Downers Grove, IL. Všetky práva vyhradené.

Križ a víťazstvo nad zlom

John R.W. Stott

Nová zmluva sa nedá čítať bez toho, aby na nás neurobila dojem atmosféra radostnej istoty, ktorou je pre-siaknutá a ktorá je v príkrom kontraste najmä ku suchopárnemu náboženstvu, za ktoré je dnes kresťanstvo považované. Na prvých kresťanoch nebola ani štipka porazenectva; skôr hovorili o víťazstve. Napríklad: „Vďaka Bohu, ktorý nám dáva víťazstvo...“ Alebo: „Toto všetko (t.j. v súženia, úzkosť a nebezpečenstvá) však víťazne prekonávame...“ Alebo iný príklad: „Ale vďaka Bohu, ktorý nám dáva víťaziť...“ Všetky Kristove listy zborom v Ázii končia zvláštnym zasľúbením „tomu, kto zvíťazí“.¹ Víťazstvo, premoženie, triumf, prekonanie - taká bola slovná zásoba prvých nasledovníkov vzkrieseného Pána. Keď totiž hovorili o víťazstve, vedeli, že zaň vďačia víťaznému Ježišovi. Vyjadrovali to v textoch, ktoré som doteraz citoval len v skrátenej podobe. Pavol v skutočnosti napísal: „Bohu, ktorý nám dáva víťazstvo *skrže nášho Pána Ježiša Krista*“, „toto víťazne prekonávame *skrže toho, ktorý si nás zamiloval*“ a „Bohu, ktorý nám *v Kristovi* vždy dáva víťaziť“. On „triumfoval“ a navyše sa tak stalo „na križi“.²

Ktorýkoľvek pozorovateľ tej doby, ktorý videl Krista umierať, by s neveriackym údivom počúval tvrdenie, že ten Ukrižovaný bol Víťazom. Veď či ho neodmietol vlastný národ, nezradili ho, nezapreli a neopustili vlastní učenci a nebol popravený z moci rímskeho prokurátora? Pozrite sa na neho, je pribitý na svojom križi s rozťahnutými rukami, zbavený akejkoľvek slobody pohybu, zavesený na klincoch alebo povrazoch či na oboch, priklinčovaný a bezmocný! Vyzerá to ako úplná porážka. Ak je v tom nejaké víťazstvo, potom je to víťazstvo pýchy,

predsudku, žiarlivosti, nenávisti, zbabelosti a brutality. Napriek tomu kresťanstvo tvrdí, že skutočnosť je opakom tohto zdania. To, čo vyzerá (a čo aj bola) porážka dobra zlom, je zároveň - a dokonca ešte istejšie, porážka zla dobrom. Bol premožený, ale v ten istý okamih sám premohol. Rozdrvený bezohľadnou rímskou mocou sám rozdrvil hlavu hada (Gn 3:15). Obeť bola víťazom a križ je stále trónom, z ktorého vládne svetu...

Kristovo víťazstvo

Nová zmluva nás svojim smelým spôsobom uisťuje, že Ježiš na križi odzbrojil diabla a slávil víťazstvo nad ním a takisto aj nad všetkými „mocnosťami a silami“, nad ktorými vládne diabol. Človeku, ktorý počul evanjelium v prvom storočí, nebolo zaťažko to prijať, lenže „pre moderného človeka je dosť náročné si predstaviť, ako bol svet, do ktorého prišiel Kristus, ovládaný čarodejníctvom“.³ Aj dnes ľudia v mnohých krajinách žijú v hrôze zo zlých duchov. A aj na takzvanom vzdelanom Západe narastá nová a alarmujúca fascinácia okultizmom, ktorú dobre zdokumentoval Michael Green vo svojej knihe *I Believe in Satan's Downfall* (Verím v Satanov pád). A napriek tomu zároveň mnohí zosmiešňujú pretrvávajúcu vieru v osobného diabla, ktorému sú poddaní zlí duchovia, a odmietajú ju ako poverčivý anachronizmus. Je dobre známy dogmatický výrok Rudolfa Bultmanna: „Nie je možné používať elektrické svetlo a rádio a využívať moderné lekárske a chirurgické objavy a zároveň veriť v novozmluvný svet démonov a duchov.“⁴ Michael Green zhŕňa túto anomáliu súčasnej existencie zveda-

¹ 1K 15:57; Rim 8:37; 2K 2:14; Zj 2a3

² Zj 3:21; 5:5; 12:11; Ko 2:15.

³ H. E. W. Turner, *Patristic Doctrine*, str. 47.

⁴ Rudolf Bultmann, *Kerygma and Myth*, str. 4-5.

vosti a neviery, keď naznačuje, že diabla by rovnakou mierou potešili dva navzájom si protirečiace postoje: „Prvým je prílišný záujem o Knieža zla. Druhým je prílišná skepsa panujúca ohľadne jeho samotnej existencie“.... Michael Green pokračuje a podáva sedem dôvodov, prečo sám verí v existenciu tej nesmierne mocnej, zlej a prefikanej bytosti nazývanej Satan alebo diabol. Tieto dôvody majú vzťah k filozofii, teológii, životnému prostrediu, skúsenosti, okultizmu, Pismu a predovšetkým k Ježišovi. Sú to presvedčivé argumenty - nemám k nim čo dodať.

Ale ako nad ním Boh skrze Krista zvíťazil? Toto víťazstvo je v Písme opísané ako postupné odhalenie v šiestich fázach, aj keď rozhodujúca porážka Satana sa odohrala na kríži. Prvou fázou je *predpovedané víťazstvo*. Prvú predpoveď vyslovil sám Boh v záhrade Eden ako súčasť svojho súdu nad hadom: „Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi твоjím potomstvom a jej potomstvom; ono ti rozšliape hlavu, ty mu však zraníš päť!“ (Gn 3:15) V semene ženy poznávame Mesiáša, skrze ktorého bude nastolená Božia vláda spravodlivosti a odstránená vláda zla. Preto každý starozmluvný text, ktorý vyhlasuje či už súčasnú Božiu vládu (napr. „Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Vypínaš sa nad všetkým ako hlava...“), alebo jeho budúcu vládu nad národmi skrze Mesiáša (napr. „Obdivuhodný radca, Mocný Boh, Večný Otec, Knieža pokoja“), môžeme chápať ako ďalšie proroctvo o konečnom rozdrvení Satana.⁵

Druhou fázou bolo *započaté víťazstvo* počas Ježišovej služby. Satan, ktorý v ňom rozpoznal budúceho víťaza nad sebou, podnikol veľa pokusov aby sa ho zbavil, napríklad Herodesovým vraždením betlehemských detí, pokúšaním na púšti, ktoré ho malo primäť k tomu, aby sa vyhol ceste kríža, rozhodnutím davu vnútiť mu politicko-vojenskú vládu, skrze Petrov odpor voči nutnosti kríža („Chod' mi z cesty, satan!“) aj skrze zra-

du Judáša, do ktorého Satan naozaj „vstúpil“.⁶ Ale Ježiš bol odhodlaný naplniť to, čo bolo o ňom napísané. Vyhlásil, že skrze neho prišlo Božie kráľovstvo k tomuto pokoleniu a že jeho mocné skutky sú toho viditeľným dôkazom. Vidíme postup jeho kráľovstva a Satanov ústup pred ním, keď vyháňa zlých duchov a uzdravuje nemoci a keď sa aj sama rozbúrená príroda podriaďuje svojmu Pánovi.⁷ Navyše Ježiš vysielal svojich učeníkov kázať a uzdravovať ako svojich zástupcov, a keď sa vrátili nadšení z toho, že sa im démoni podriaďujú v jeho mene, odvetil, že videl „Satana padať z neba ako blesk“. Tu je však jeho najprekvapujúcejší výrok na túto tému: „Keď dobre vyzbrojený muž stráži svoj dvor, jeho majetok je v bezpečí. Ale keď ho prepadne silnejší ako on a premôže ho (*nikao*, dosiahnuť nad niekým víťazstvo), ten mu odoberie zbraň, na ktorú sa spoliehal, a korisť rozdelí.“ Nie je ťažké rozpoznať v onom silnom mužovi obraz diabla, v „niekom silnejšom“ Ježiša Krista a v rozdelení koristi (alebo, podľa Marka, vo vylúpení jeho domu) oslobodenie jeho otrokov.⁸

K „premoženiu“ a „spútaniu“ tohto silného muža však došlo až v tretej a rozhodujúcej fáze, pri *dosiahnutí víťazstva* na kríži. Trikrát ho Ježiš podľa Jána označil za „vládcu tohto sveta“ a dodal, že „prichádza“ (t.j. aby zahájil svoj posledný útok), ale bude „vyvrhnutý von“ a „odsúdený“.⁹ Celkom jasne predvídal, že v okamihu jeho smrti sa odohrá posledný zápas, v ktorom budú sily temnoty vykorenené. Svojou smrťou „zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla“, a tak vyslobodil jeho zajatcov (Heb 2:14-15).

Zrejme najdôležitejší novozmluvný oddiel, v ktorom je vyhlásené Kristovo víťazstvo, je Kolosanom 2:13-15.

Odpustil nám všetky hriechy, keď vymazal dlžobný úpis, ktorý svojimi nariadeniami svedčil proti nám,

⁶ Zj 12:10; Mt 2:1-18; 4:1-11; J 6:15; Mt 16:23; J 13:27.

⁷ Napr. Mk 1:24 (démoni); Mt 4:23 (nemoci); a Mk 4:39 (príroda).

⁸ Lk 10:18; 11:21-22; Mk 3:27.

⁹ J 12:31; 14:30; 16:11.

⁵ 1Pa 29:11; Iz 9:6-7.

a úplne ho zrušil tým, že ho pribil na kríž. Odzbrojil a verejne odhalil kniežatstvá a mocnosti a cez Krista nad nimi zvíťazil (triumfoval).

Pavol tu spája dva odlišné aspekty spasiteľného diela Kristovho kríža, menovite odpustenie našich hriechov a zvrhnutie mocností a síl v kozmickom meradle.¹⁰ Ilustruje nezaslúženosť a milosť Božieho odpustenia (*charizomai*) pomocou starovekého zvyku zrušenia dlhov. „Dlžobný úpis, ktorý svojimi nariadeniami svedčil proti nám“ môže byť len ťažko narážkou na zákon ako taký, lebo Pavol ho považoval za „svätý, spravodlivý a dobrý“ (Rim 7:12); skôr to znamená zákon porušený, ktorý tak „svedčil proti nám“ svojim odsúdením. Slovo, ktoré Pavol používa pre tento „dlžobný úpis“, je *cheirographon*, čo bol „ručne písaný dokument, konkrétne potvrdenie o zadlžení, dlžobný úpis“, alebo „podpísané prehlásenie o zadlženosti, ktoré stálo ako trvalý svedok proti nám“.¹¹ Apoštol potom tromi slovesami

¹⁰ Asi od druhej svetovej vojny, a najmä od doby, keď vyšli knihy Hendrika Berkhofa *Christ and the Powers* (Kristus a mocnosti) a G. B. Cairda *Principalities and Powers* (Mocnosti a sily), prebieha živá debata o totožnosti Pavlových „mocností a síl“. Predtým sa zdanlivo všetci zhodovali na tom, že Pavol má na mysli duchovné mocnosti, anjelské aj démonické. Avšak - predovšetkým preto, že slovo *archai* (vládcovia) a *exousiai* (moci) používa aj vo vzťahu k politickej moci - objavili sa dohady, že Pavol sám začal „demytologizovať“ predstavu anjelov a démonov a že ich vidí skôr ako štruktúry pozemskej existencie a moci, zvlášť štát, ale tiež ako tradície, konvencie, zákon, ekonomiku a dokonca aj náboženstvo. Aj keď je tento pokus o rekonštrukciu populárny v niektorých evanjelikálnych (rovnako ako v liberálnych) skupinách, zostáva nepresvedčivý. Dodatok „nadzemským“ v pasáži z listu Efežanom a antitéza „proti ľudským nepriateľom (doslova „telu a krvi“)“ v Ef 6:10, nehovoriac o celosvetovom vplyve týchto mocností, zapadajú podľa môjho názoru oveľa prirodzenejšie do konceptu nadprirodzených bytostí, aj keď samozrejme také bytosti môžu použiť a skutočne aj používajú štruktúry aj jednotlivcov ako prostriedky svojej aktivity. Ďalšie štúdium pozri v mojej diskusii v *Efežanom*, str. 232-245; E. M. B. Green *Satan's Downfall*, str. 84nn; a najmä v celej diskusii s názvom „Principalities and Powers“ od P. T. O'Briena, str. 110-150.

¹¹ F. F. Bruce, *Colossians*, str. 238.

popisuje, ako Boh s našimi dlhmi naložil. „Zrušil“ tento dlžobný úpis tým, že ho úplne „vymazal“ (doslovný význam slova *exaleipho*), a potom ho odstránil tým, že ho „pribil na kríž“. Jeremias sa domnieva, že je to narážka na *titulus*, tabuľku, ktorá sa umiestňovala nad hlavou ukrižovaného a na ktorej boli vypísané jeho zločiny a že na Ježišom *titule* boli napísané naše hriechy, nie jeho.¹² Nech už je to akokoľvek, Boh nás oslobodzuje z našej biedy len zaplatením našich dlhov na Kristovom kríži. A ešte oveľa viacej - nielenže „zrušil dlh, ale tiež zničil dokument, na ktorom bol zapísaný“.¹³

Pavol sa teraz posúva od odpustenia našich hriechov k víťazstvu nad zlými mocnosťami a používa tri názorné slovesá, ktorými vykresľuje ich porážku. Prvé sloveso môže znamenať, že Boh ich od seba v Kristovi „odhodil“ ako špinavý odev, lebo sa okolo neho zhlukli a tlačili sa na neho, a tak ich „vyhodil“ (New English Bible). Alebo - lepšie povedané - to znamená, že ich „zbavil“ buďto ich zbraní, a tak ich „odzbrojil“, alebo ich zbavil „ich dôstojnosti a moci“,¹⁴ a tak ich ponížil. Po druhé, „urobil z nich verejnú prehliadku“, odhalil ich ako „bezmocné mocnosti“¹⁵, lebo takými teraz sú, a tak, po tretie, ich „viedol v triumfálnom sprievode“, čo je pravdepodobne narážka na sprievod zajatcov, ktorý býval oslavou víťazstva. Kríž teda, ako poznamenáva Handley Moule, bol „z jedného uhla pohľadu jeho popravisom, z druhého jeho kráľovským vozom“.¹⁶ Alexander Maclaren predkladá jednoliaty obraz Krista ako „víťaza, ktorý zbavuje svojich nepriateľov zbraní, ozdôb a šiat, potom ich vedie na prehliadke ako svojich zajatcov a nakoniec ich vláči za kolesami svojho triumfátorského voza“.¹⁷

¹² J. Jeremias, *Central Message*, str. 37.

¹³ Peter O'Brien, *Colossians*, str. 133. Pozri aj str. 124.

¹⁴ Ibid., str. 127.

¹⁵ Ibid., str. 129.

¹⁶ H. C. G. Moule, *Colossian Studies*, str. 159. Bolo to „ako by sa kríž“, napísal Kalvín, „plný hanby, zmenil na triumfátorský voz!“ (*Institutes*, II.xvi.6).

¹⁷ Alexander Maclaren, *Colossians and Philemon*, str. 222.

Toto všetko sú veľmi živé obrazy, ale čo to v skutočnosti znamená? Máme si predstavovať skutočnú bitku kozmických rozmerov, pri ktorej mocnosti temnoty obklopili a napadli Krista na kríži a v ktorej ich on odzbrojil, vystavil hanbe a porazil? Ak to bolo neviditeľné, a takým to nutne muselo byť, ako ich potom Kristus „učinil verejným divadlom“? Zdá sa, že by sme mali premýšľať o jeho víťazstve, i keď reálnom a objektívnom, v iných dimenziách.

Po prvé, určite je dôležité, že Pavol spája to, čo Kristus urobil s naším *chei-rographon* (zrušil ho a odstránil) s tým, ako naložil s mocnosťami a silami (odzbrojil ich a premohol). Dĺžobný úpis pribil na kríž, mocnosti porazil krížom. Nezdá sa, že by to druhé bolo mienené viac doslovne než to prvé. Dôležité je, že oboje sa odohralo zároveň. Nie je snáď splatenie našich dlhov cestou, ako Kristus zvrhol mocnosti? Tým, že nás oslobodil od dlhov, oslobodil nás aj od mocností.

Po druhé, premohol diabla úplným odmietaním jeho pokušení. Keď bol v pokušení vyhnúť sa krížu, Ježiš vytrval na ceste poslušnosti a „v poslušnosti podstúpil aj smrť, a to smrť na kríži“ (Filip 2:8). Jeho poslušnosť bola úplne nevyhnutná pre jeho spasiteľné dielo. „Lebo ako neposlušnosťou jedného človeka sa mnohí stali hriešnikmi, tak aj poslušnosťou jedného sa mnohí stanú spravodlivými“ (Rim 5:19). Keby neposlúchol, keby sa čo len o centimeter odchyľil od cesty Božej vôle, diabol by bol získal záchytný bod a zmaril by plán spásy. Ale Ježiš poslúchal - a diabol bol rozdrvený. Keď ho provokovali urážky a mučenie, ktoré podstúpil, Ježiš úplne odmietol oplácať. Sebavydávajúcou láskou k druhým „dobrom premohol zlo“ (Rim 12:21). Vo chvíli, keď proti nemu stáli spojené sily Ríma a Jeruzalema, mohol na silu odpovedať silou. Lebo Pilát nad ním nemal žiadnu konečnú moc; viac než dvanásť légii anjelov by sa mu bolo ponáhľalo na pomoc, keby ich vyzval; a mohol aj zostúpiť z kríža, ako ho žartom vyzývali.¹⁸ Ale on

¹⁸ J 19:11; Mt 26:53; Mk 15:30.

sa odmietol uchýliť k svetskej moci. Bol „ukrižovaný v slabosti“, aj keď slabosť Božia bola silnejšia než ľudská sila. Tak odmietol neposlušnosť voči Bohu, nenávisť voči svojim nepriateľom aj napodobňovanie svetského používania moci. Svojou poslušnosťou, láskou a tichosťou získal obrovské morálne víťazstvo nad mocnosťami zla. Zostal slabodný, nepoškvrnený, bez kompromisov. Diabol sa ho nemohol zmocniť a musel priznať porážku.¹⁹ F. F. Bruce to vyjadril takto:

Keď tam bol zavesený, pripútaný za ruky aj nohy k drevu v zdanlivej slabosti, domnievali sa, že je im vydaný na milosť a nemilosť a nepriateľsky sa na neho vrhli... On však s nimi zápasil a premohol ich.²⁰

Kristovo víťazstvo, predpovedané ihneď po páde a začaté počas jeho verejnej služby, bolo teda rozhodujúcim spôsobom vydobyté na kríži. Jeho zvyšné tri fázy boli jeho dôsledkami.

Po štvrté, vzkriesenie znamenalo *potvrdenie a vyhlásenie víťazstva*. Kríž nesmieme považovať za porážku a vzkriesenie za víťazstvo. Skôr môžeme povedať, že kríž znamenal dobytie víťazstva a vzkriesenie znamenalo jeho potvrdenie, vyhlásenie a demonštrovanie. „Smrť ho nemohla udržať vo svojej moci“, pretože smrť už bola porazená. Zlé mocnosti a sily, zbavené svojich zbraní a svojej dôstojnosti na kríži, mu boli teraz položené k nohám a úplne podriadené.²¹

Po piate, *víťazstvo sa rozširuje* spolu s tým, ako cirkev pokračuje vo svojom poslaní, to znamená v moci Ducha kázať Krista ukrižovaného ako Pána a vyzývať ľudí, aby robili pokánie a verili v neho. Pri každom skutočnom obrátení dochádza nie iba k odvráteniu sa od hriechu ku Kristovi, ale takisto „od temnoty ku svetlu“, „od diablovej moci k Bohu“ a „od modiel k službe živému a

¹⁹ 2K 13:4; 1K 1:25; J 14:30.

²⁰ F. F. Bruce, *Colossians*, str. 239.

²¹ Sk 2:24; Ef 1:20-23; 1P 3:22.

pravému Bohu“. Nastáva tiež prenesenie „z kráľovstva temnoty... do kráľovstva Božieho milovaného Syna“.²² Každá kresťanská konverzia teda zahŕňa stret mocností, pri ktorom je diabol nútený uvoľniť svoje zovretie niečieho života a prejavuje sa zvrchovaná moc Kristova. Preto môžeme oprávnene interpretovať „spútanie“ draka na tisíc rokov ako odpovedajúce „spútaniu“ silného muža, ktoré sa odohralo na kríži. Lebo výsledkom spútania Satana je, že je držaný, „aby už nemohol klamať národy“, čo - ako sa zdá - odkazuje na evanjelizáciu národov, ktorá začala po veľkom víťazstve na kríži a jeho bezprostrednej dohre v Deň vzkriesenia a na Letnice.²³

Po šieste, očakávame *završenie víťazstva* pri druhom príchode. Obdobie medzi dvoma adventmi má byť vyplnené misiou cirkvi. Hospodinov Pomazaný už kraľuje, ale takisto čaká, až mu budú jeho nepriatelia položení za podnož jeho trónu. V ten deň sa každé koleno skloní a každý jazyk vyzná, že on je Pán. Diabol bude zvrhnutý do horiaceho jazera, kde sa k nemu pripojí aj smrť a podsvetie. Ako posledný nepriateľ bude totiž porazená smrť. Potom, keď bude zničená každá zlá vláda, moc a sila, odovzdá Syn kráľovstvo Otcovi a on bude všetko vo všetkom.²⁴

*

²² Sk 26:18; 1Te 1:9; Ko 1:13. Pre animistov, ktorí sú dnes označovaní zvyčajne ako „vznávací tradičných náboženstiev“ a ktorí žijú v strachu z duchov, je myšlienka „stretu mocností“ s Ježišom Kristom obzvlášť dôležitá. „Obrátenie ľudí k službe pravému a živému Bohu je normálne skôr reakciou na nejakú zjavnú a presvedčivú ukážku Kristovej moci nad duchovnými mocnosťami (skúsenosť) než rozumovým súhlasom s pravdami o Ježišovi Kristovi (poznánie)“ (*Christian Witness to Traditional Religionists of Asia and Oceania*, Lausanne Occasional Paper č. 16, str. 10). Pozri tiež Lausanne Occasional Papers, ktoré sa vzťahujú ku kresťanskému svedectvu podobným národom v Latinskej Amerike a Karibiku (č. 17) a v Africe (č. 18).

²³ Zj 20:1-3; Mt 28:18-20.

²⁴ Ž 110:1; F 2:9-11; Zj 20:10.14; 1K 15:24-28.

Niekoľko záverečných pozorovaní a dôsledkov

Andreas J. Köstenberger a Peter T. O'Brien

Boží plán záchrany je kľúčovou správou Biblie

Naše štúdium Biblického zjavenia jasne ukázalo, že Boží plán rozšíriť spasenie do posledných končín zeme je hlavnou témou Písma od začiatku do konca. Zatiaľ čo prvé náznaky Božích zámerov so svetom sa objavujú v správe o stvorení v Genezis 1 a následne v povolanií Abrama (Genezis 12), ktoré je hlboko prepojené s Božím jednaním s národmi, Biblia končí víziou „veľkého zástupu, ktorý nikto nemohol spočítať; z každého národa, kmeňa, ľudu a jazyka stáli pred trónom a pred Baránkom ... a mohutným hlasom volali: Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi“ (Zjavenie 7:9-10; pozri tiež 14:6). Boží plán záchrany pre celý svet veľkolepo rámuje celý príbeh Písma. Jeho misia je úzko spojená s jeho spásou, ktorá prechádza od stvorenia k novému stvoreniu. Je zameraná na Božie milostivé konanie, ktoré zachraňuje zúfalo biedny svet, ktorý je vo vzbure proti nemu a ktorý si zasluhuje jeho spravodlivý súd. Pán Písma je Bohom-misionárom, ktorý prichádza k strateným a posiela svojich služobníkov a predovšetkým svojho milovaného Syna, aby dosiahol svoj milostivý zámer spasenia. V poslednom odseku Izaiáša 66, ktorý opisuje eschatologické videnie ohromných rozmerov, samotný Pán je misionárom, ktorý zhromažďuje a zachraňuje ľudí zo všetkých národov, aby videli jeho slávu (vv. 18-24).

Adekvátnou reakciou tých, ktorí pochopili a okúsili Božiu zachraňujúcu milosť v jeho Synovi, by mal byť úžas, bázeň a vďačnosť jemu, nášmu mocnému Bohu. A keďže hlavným cieľom Božej misie je Božia sláva – aby bol poznaný a uctievaný za to, kým skutočne je – potom ako lepšie sa to dá vyjadriť než v Pavlovom chválospeve v Rimanom 11:33-36?

Ó, hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a poznania!

Aké nepochopiteľné sú jeho sudy a aké nevyspytateľné jeho cesty.

Veď kto poznal Pánovo zmýšľanie?

Alebo kto bol jeho radcom?

Alebo kto mu vopred niečo dal, aby mu to musel vrátiť?

Veď od neho, prostredníctvom neho a pre neho je všetko, jemu sláva naveky. Amen.

Ježišova misia v Božom pláne

V centre Božích zachraňujúcich zámerov je Mesiáš Ježiš, v ktorom sa naplnili Písma Starej zmluvy. V svojom Synovi Ježišovi, ktorého poslal na svet, Boh potvrdil svoje skoršie sľuby Izraelu a priviedol dejiny tohto národa k vyvrcholeniu. Spasenie, ktoré Pán Ježiš prináša, je naplnením Božích sľubov Abrahámovi a patriarchom, Izraelu a domu svojho sluhu Dávida. Cez narodenie Spasiteľa sa Božské slovo, cez ktoré mal byť Izrael požehnaním pre svet, stalo skutočným (Lukáš 1-2). Ježiš ako Boží Syn je Mesiášom Izraela, ktorý zopakuje príbeh s udalosťami tohto národa na púšti, čo je nový exodus (Lukáš 4:1-13). Zároveň je jeho vzťah k celému ľudstvu taký, že on je ich zástupcom, keďže je „Synom Adama, [ktorý] bol od Boha“ (Lukáš 3:38).

Takže v základoch božského záchranného plánu je *misiou* práve Ježiš, ktorý bol poslaný Bohom pre Izrael (Lukáš 4:16-30) a následne prostredníctvom svojich svedkov k pohanom (Lukáš 24:45-49). Pomazaný Duchom Svätým (Lukáš 4:18-19), Ježiš si je vedomý, že bol poslaný z neba kvôli svojej misii „hlásať radostnú zvesť“ o Božej vláde a ohlasovať „prepustenie“ zajatým, prepustenie, ktoré je v prvom rade „odpustenie hriechov“. Inými slovami, je to obraz absolútneho odpustenia a spasenia, presne ako je to vyjadrené v Izaiášovi 61.

Podľa Jánovho evanjelia je Ježiš jedinečná osoba, ktorá je aj úplne božská (Ján 1:14,18) aj úplne ľudská, a teda dokonale vybavená naplniť svoju jedinečnú misiu. Toto vrcholí v jeho „vyvýšení“ a „oslávení.“ Pre štvrtého evanjelistu je v centre Božích činov pre ľudí Kristovo dielo na kríži (Ján 3:13-17; 4:34; 6:51-58; 10:11; 15, 17-18) a jeho zjavenie samotného Boha v slovách aj skutkoch (pozri 1:14, 18). V súlade s Božím zámerom vedie Ježišova misia k utrpeniu a smrti. Naplňuje sa to, čo je o ňom napísané v Písmach (pozri Izaiáš 53): počítajú ho medzi zločincov a zomiera v Jeruzaleme, na zemi je odmietnutý ako Mesiáš a Syn človeka,

ale uznaný v nebi. Jeho smrť, vzkriesenie a nanebovstúpenie sú vrcholnými udalosťami dejín.

Dnešní kresťania potrebujú pochopiť, že Kristova misia je základnou misiou v Písmach. On je Mesiáš a Pán, ktorý naplnil Božie zábery prostredníctvom svojho príchodu a hlavne prostredníctvom svojej smrti a vzkriesenia. Náš veľký dlh voči nemu je očividný. On je ten, ktorý nám oznámil tú dobrú správu o Božej vláde a na základe svojej smrti priniesol odpustenie hriechov a spasenie biednym mužom a ženám.

*

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE **Aké sú tvoje prvotné závery?**

Duchovné formovanie

Vyberte si jedno z nasledujúcich:

- Oddeľte si desať minút na čítanie a premýšľanie o 2 Korintanom 3:18 a 1 Já-novej 3:1-3. Premýšľajte o tom, čo to znamená, že jedného dňa budete morálne dokonalí ako Kristus. Ďakujte Bohu, že už vo vás začal túto premenu a proste ho, aby vás očistil v niektorej konkrétnej oblasti vo vašom živote, v ktorej hre-šíte.
- Vypočujte si Händlov zbor *Halleluja* (z oratória Mesiáš), ktorého text pochádza z jedného z veršov, ktorými ste sa zaoberali v *Kroku 2: Štúdium Písma* v tejto téme. Ako táto téma prispela k vášmu doceneniu tohto verša?
- Naučte sa naspamäť Kolosanom 1:13-14.

Hlbšie porozumenie

- Na základe toho, čo ste sa naučili v posledných dvoch témach, čo najstručnejšie opíšte, čo je to Božia vláda, kto a ako jej odporuje, stav ľudstva oddeleného od Boha a ako Kristovo dielo spôsobuje triumf Božej vlády vo svete. Ak chcete, môžete nakresliť obrázok alebo napísať báseň, ktorý/á predstavuje aspoň jeden zo spomenutých prvkov.

Zručnejšia služba

- Aby sa vám misijný záväzok pre váš zbor v Téme 6 vytváral ľahšie, v Témach 1 až 5 bude vždy súčasťou vašej úlohy zaznamenať vaše presvedčenia. Pracovný list Misijný záväzok je v Téme 6 a pomôže vám usporiadať si vaše myšlienky vyjadrené v tomto oddiele v každej z tém od prvej po piatu.

Druhá časť: Aké presvedčenia o Kristovi a jeho diele vykúpenia by mal odrážať misijný záväzok, ktorý vychádza z Biblie?

KROK 5: DISKUSIA O TÉME

Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?

1. Zamyslite sa nad príkladmi zo života v *Kroku 1: Pochopenie témy*. Ako príbehy Henriety a Henricha odhaľujú prítomnosť síl vo svete, ktoré odporujú Bohu a jeho vláde?
2. Opíšte stav ľudstva: (1) oddeleného od Krista a (2) v Kristovi.
3. Aká je od Kristovej smrti a vzkriesenia situácia nebeských mocností, ktoré odporujú Bohu? Čo sa s nimi stane pri Kristovom návrate?
4. Čo ste sa v tejto téme naučili o tom, prečo Boh poslal svojho Syna, aby zomrel na kríži?
5. Oslobodzuje Kristova vykupujúca moc ľudí od hriechu naozaj tu a teraz, alebo musia čakať na nebo, aby to zakúsili? Vysvetlite.
6. Oddiel Kolosanom 1:13 opisuje obrátenie ako akciu na záchranu rukojemníkov. Zažili ste pocit vyslobodenia, keď ste boli zachránení? Vysvetlite.
7. Ako súvisí Köstenbergerov a O'Brienov článok s myšlienkou Božej vlády (Téma 1)?
8. Aké dôsledky má táto téma pre evanjelizáciu a misie?

KROK 6: PRAKTICKÉ ČINY POSLUŠNOSTI

Aké dôsledky vyplývajú z tejto témy?

1. Ako zmenila diskusia vaše pôvodné zmýšľanie o tejto téme?
2. Vymyslíte niečo jednoduché, čo by ste mohli spraviť, aby ste zmiernili paralyzujúce následky hriechu v živote vášho priateľa alebo príbuzného. (Napríklad, zoberte deti slobodnej matky, čo býva vedľa, na futbal). Stručne opíšte, ako a prečo môže váš nápad prispieť k „službe zmierenia,“ ktorú nám dal Boh (pozrite 2 Korinťanom 5:18).
3. Máte nejaké dôkazy o tom, že ste dovolili mocnostiam vzbúreným voči Bohu získať prevahu vo vašom živote a uplatňovať nad vami vládu, ktorú už viac nemajú? Napríklad, naplňajú vás myšlienky na smrť hrôzou? Prebúdza vo vás reklama na luxusné veci túžbu? Pristihujete sa pri tom, že porovnávate svoju ženu so svojou bývalou priateľkou? Sledujete s očakávaním každý deň čísla vyžrebované v lotérii alebo horoskopy? Mení sa vaša nálada podľa úspechov vášho obľúbeného športového tímu? O akýchkoľvek problémoch, ktoré máte, sa porozprávajte so svojim mentorom a dohodnite sa na zmenách, ktoré urobíte, aby ste položili týchto porazených protivníkov tam, kam patria, pod Kristove nohy.

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola

POZNÁMKY